

Nº 13/1952.

LAGUTSKOTTETS betänkande Nº 13/1952 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag, att landstinget med stöd av § 15 i självstyrelselagen ville väcka initiativ till sådan ändring av rikets lagstiftning om familjepensionsförsäkring för innehavare av statens tjänst eller befattning, att landskapsförvaltningen underlydande innehavare av tjänst eller befattning i fråga om familjepension bliva likställda med rikets tjänstemän och befattningshavare.

Denna framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, har utskottet behandlat och därvid enhälligt omfattat de synpunkter, som landskapsstyrelsen framfört. Utskottet, som uppgjort förslag till skrivelse i ärendet att insändas till Finlands Regering, får därför för landstinget värdsammast föreslå

att landstinget med stöd av § 15 i självstyrelselagen ville till Regeringen avlåta nämnda skrivelse, vilken såsom bilaga åtföljer detta betänkande.

Mariehamn den 14 november 1952.

På lagutskottets vägnar:

Herman Mattsson
Herman Mattsson.

Axel Kuffschinoff
Axel Kuffschinoff.

Närvarande i utskottet: Herman Mattsson, ordförande, Jan Erik Eriksson, Påvals, Persson och Albin Johansson (suppleant).

T i l l F i n l a n d s R e g e r i n g

från Ålands lt.

Den 22 mars 1952 fattade Ålands lt beslut om antagande av landskapslag om familjepensionsförsäkring för landskapsförvaltningen underlydande innehavare av tjänst och befattning. Landstingsbeslutet insändes därefter till Republikens President i det avseende § 14 i självstyrelselagen för Åland av den 28 december 1951 föreskriver. Republikens President förordnade likväl sedermera, att den antagna landskapslagen skall förfalla, enär lagstiftningen om familjepensionsförsäkring underlydde rikets exklusiva lagstiftningsbehörighet och lt genom att antaga ~~lag~~ landskapslagen överskridit sin lagstiftningsbehörighet.

Rikets lag om familjepensionsförsäkring gäller uteslutande statens tjänstemän och befattningshavare, och då lt ansetts sakna behörighet att lagstifta på området, äro landskapets tjänstemän och befattningshavare nu i avsaknad av de förmåner, som enligt nämnda lag tillkommer statens motsvarande tjänstemän och befattningshavare. Detta är icke förenligt med rättvisa och billighet. Tjänstemännen och befattningshavarna i landskapsförvaltningen handhava ju statsmaktens funktioner på de flesta områden av förvaltningen, och under landskapsförvaltningen hörande tjänstemän och befattningshavare, vilka genom lagstiftning - överenskommelseförordning - uttryckligen tillförsäkrats likställighet med motsvarande tjänstemän och befattningshavare i övriga delar av riket ifråga om avlöning, pension och andra ~~kän~~förmåner. Detta gäller lärarna vid landskapets lärdoms- och fackläroverk samt landskapets folkskolinspektör. Undantagslöst har landskapet även strävat till, att ~~xxxxxxx~~ de

landskapsförvaltningen underlydande tjänstemännen och befattningshavarna såväl i kompetenshänseende som med avseende å avlöningsförhållanden skola vara likställda med statens tjänstemän och befattningshavare. Landskapet är tillssvidare i synnerlig grad beroende av att kompetenta ~~sökande~~ personer i riket söka landskapstjänster eller -befattning, och i händelse innehavare av landskapets tjänster och befattningar ej tillförsäkras i alla avseenden samma förmåner som tillkomma statens tjänstemän och befattningshavare, ~~kommunerna~~ ~~xxxxxx~~ bland annat den rätt som familjepensionen innebär, kom det att bliva ännu svårare än hittills att få kompetenta sökande till landskapstjänster och -befattningar, särskilt då lärare vid läroverken.

Tjänstemannapensionen, enligt tidigare ~~beträktelses~~ numera frångången betraktelsesätt någotslags socialt understöd, anses nu vara en del av tjänstemannens löneförmåner. Familjepensionen har även den direkt samband med vederbörande tjänstemans - den försäkrades - lön. Dels utgår den med viss procent av lönen, dels beräknas den försäkringspremie, som den försäkrade skall erlägga, enligt viss procent av ~~hans~~ grundlönen och innehålles vid löneutbetalningen. Rätten till familjepension synes därför obestriddligen vara en förmån som, utan avseende på benämningen, närmast är att betrakta som en löneförmån av samma natur som tjänstemannapensionen.

Det ligger därför i sakens natur, att landskapets tjänstemän och befattningshavare skola vara likställda med statens ifråga om familjepensionsförsäkringen. Och om familjepensionerna, såsom rikets myndigheterna ansett, skola betraktas såsom socialförsäkring och lagstiftningen angående dem sålunda hänföras till rikets exklusiva lagstiftningsbehörighet, så hade det varit naturligt att landskapets tjänstemän och befattningshavare redan vid lagens stiftande skulle likställts med statens ifråga om familjepensionen. Ty med hänsyn till deras tjänsteuppgifter och ställning i förvaltningen kunna de ej likställas med kommunala och andra tjänstemän, vilka

401

rit delaktiga i de numera indragna pensionskassorna, men vilka ej medtagits bland de till familjepension berättigade.

Med hänsyn till allt detta och då rikslagen om familjepensionsförsäkring i sin nuvarande lydelse ej kan tillämpas på landskapets tjänstemän och befattningshavare, får lt vördsammast med stöd av § 15 i självstyrelselagen anhålla

att Finlands Regering ville till Finlands Riksdag ingiva förslag till sådan ändring av rikets lagstiftning om familjepensionsförsäkring för innehavare av statens tjänst och befattning, att landskapsförvaltningen underlydande innehavare av tjänst och befattning med avseende å familjepension bliva likställda med statens tjänstemän och befattningahavare.

Mariehamn den 1952.

På landstingets vägnar:

Hugo Johansson.
talman.

Carl Carlsson.
vicetalman.

Herman Mattsson.
vicetalman.

landskapsförvaltningen underlydande tjänstemännen och befattningshavarna såväl i kompetenshänseende som med avseende å avlöningsförhållanden skola vara likställda med statens tjänstemän och befattningshavare. Landskapet är tillsvidare i synnerlig grad beroende av att kompetenta ~~sökande~~ personer i riket söka landskapstjänst eller -befattning, och i händelse innehavare av landskapets tjänst och befattningar ej tillförsäkras i alla avseenden samma förmåner som tillkomma statens tjänstemän och befattningshavare, ~~kommunalt~~ ~~att~~ bland annat den rätt som familjepensionen innebär, kommedet att bliva ännu svårare än hittills att få kompetenta sökande till landskapstjänster och -befattningar, särskilt då lärare vid läroverken.

Tjänstemannapensionen, enligt tidigare ~~kommunalt~~ ~~numera~~ ~~frångången~~ betraktelsesätt någotslags socialt understöd, anses nu vara en del av tjänstemannens löneförmåner. Familjepensionen har även den direkt samband med vederbörande tjänstemans - den försäkrades - lön. Dels utgår den med viss procent av lönen, dels beräknas den försäkringspremie, som den försäkrade skall erlagga, enligt viss procent av ~~hans~~ grundlönen och innehålls vid löneutbetalningen. Rätten till familjepension synes därför obestridligen vara en förmån som, utan avseende på benämningen, närmast är att betrakta som en löneförmån av samma natur som tjänstemannapensionen.

Det ligger därför i sakens natur, att landskapets tjänstemän och befattningshavare skola vara likställda med statens ifråga om familjepensionsförsäkringen. Och om familjepensionerna, såsom rikets myndigheterna ansett, skola betraktas såsom socialförsäkring och lagstiftningen angående dem sålunda hänföras till rikets exklusiva lagstiftningsbehörighet, så hade det varit naturligt att landskapets tjänstemän och befattningshavare redan vid lagens stiftande skulle likställts med statens ifråga om familjepensionen. Ty med hänsyn till deras tjänsteuppgifter och ställning i förvaltningen kunna de ej likställas med kommunala och andra tjänstemän, vilka

rit delaktiga i de numera indragna pensionskassorna, men vilka ej medtagits bland de till familjepension berättigade.

Med hänsyn till allt detta och då rikslagen om familjepensionsförsäkring i sin nuvarande lydelse ej kan tillämpas på landskapets tjänstemän och befattningshavare, får lt vördsammast med stöd av § 15 i självstyrelselagen anhålla

att Finlands Regering ville till Finlands Riksdag ingiva förslag till sådan ändring av rikets lagstiftning om familjepensionsförsäkring för innehavare av statens tjänst och befattning, att landskapsförvaltningen underlydande innehavare av tjänst och befattning med avseende å familjepension bliva likställda med statens tjänstemän och befattningahavare.

Mariehamn den 1952.

På landstingets vägnar:

Hugo Johansson.
talman.

Carl Carlsson.
vicetalman.

Herman Mattsson.
vicetalman.